

KONZERVATÍVNE LISTY

KONZERVATÍVNY INŠTITÚT M. R. ŠTEFÁNIKA

NOVEMBER 2012

OBSAH:

PREDNÁŠKA CEQLS:
Prečo sociálna spravodlivosť
nie je spravodlivá Hardy Bouillon

AMERICKÉ VOLBY:
It's demography, stupid
Michal Novota

VEREJNÁ SPRÁVA:
Audit verejnej správy
Dušan Sloboda

SÚDNICTVO:
Festival nemoci tretej moci
Ondrej Dostál

PREČO SOCIÁLNA SPRAVODLIVOSŤ NIE JE SPRAVODLIVÁ Hardy Bouillon

Od čias Hayekovej kritiky konceptu sociálnej spravodlivosti mnohí liberáli veria, že k diskusii už niet veľmi čo dodať. Vskutku, Hayekova kritika je fascinujúca: ak predpokladáme, že iba tie dôsledky skutkov je možné kvalifikovať ako morálne, ktorých pôvodca – ten, ktorý sa dostatočne pričinil o ich výsledok – môže byť identifikovaný, tak musíme skonštatovať, že spontánne výsledky slobodného trhu nie je možné kvalifikovať ako morálne. Teda nie je možné pomenovať ich ani ako "nespravodlivé," ani ako "spravodlivé". Ani jedno adjektívum nie je primerané.

Hayekova kritika (F. A. Hayek: *Právo, zákonodarstvá a svoboda*, 1994:199) neplatí pre koncepty sociálnej spravodlivosti, ktoré nepredpokladajú, že sociálna spravodlivosť má byť vyžadovaná z dôvodu sociálnej nespravodlivosti. Tvrdí, že volanie po sociálnej spravodlivosti vychádza z iných pohnútok. V skutočnosti sa zdá, že niektoré z prominentných teórií prerozdeľovania nie sú bez tohto predpokladu uplatnitelné. Niektoré z nich volajú po sociálnej spravodlivosti ako doplnku formálnej spravodlivosti.

Komplementárna spravodlivosť

Najznámejším predstaviteľom tejto skupiny je teória sociálnej spravodlivosti Johna Rawlsa. Presnejšie, ten jej variant, ktorý by sa dal nazvať paretovský, teda predstava, že neexistuje dôvod pridŕžať sa existujúceho spoločenského usporiadania, ak je po ruke alternatíva, ktorá nikomu nepohorší, ale aspoň niekomu polepší. Paretovský Rawls sa dá interpretovať ako spojenie dvoch singulárnych existenčných predpokladov: "Existuje jedna alternatíva k trhovému pridelovaniu statkov, ktorá polepší aspoň jednej osobe bez toho, aby komukolvek inému ublížila, a existuje aspoň jeden prípad, v ktorom by všetci uprednostnili túto alternatívu, a sice za predpokladu urobenému pod záväzom neinformovanosti, že táto alternatíva spĺňa princíp rozdielnosti."

Samozrejme by sa očakávalo, že Rawls radšej predloží dôkaz takéhoto tvrdenia, akoby mal byť s ním spokojný a vymenovať podmienky, za ktorých je ono údajne pravdivé. Rawls však toto očakávanie nenaplnil. Ba čo viac, ide oveľa ďalej ako Pareto. Nerozoberá alternatívne rozdeľovanie statkov ako nadradené trhovému systému. Je možné, že za týchto podmienok by nebolo rozumné pridŕžať sa podradnej alternatívy. Nepodrobuje kriteriálnej previerke to, že takáto alternatíva má byť len „aspoň taká dobrá“ ako *status quo*. Namiesto toho označuje Rawls túto alternatívu za „lepšiu“ (J. Rawls: *Distributive Justice*, 1967:64). A predovšetkým, vôbec nepožaduje dobrovoľný súhlas dotknutých strán (čo je podmienka *sine qua non* formálnej spravodlivosti), aby odôvodnil príklon k Paretovej optimálnej alternatíve.

Spontánne výsledky slobodného trhu nie je možné pomenovať ani ako "nespravodlivé," ani ako "spravodlivé"

Okresávajúca spravodlivosť

Napriek tomu všetkému je stále možné predstaviť si dôvody, ktoré si vyžadujú obmedzovanie uplatňovania formálnej spravodlivosti na určitú skupinu ekonomických aktivít (napr. obmedzovanie nezávislého nakladania s majetkom). Takéto dôvody by mohli byť zrejmé v osobitostiach týkajúcich sa nadobúdania alebo používania majetku, v osobitostiach, ktoré bránia neobmedzenému nakladaniu s majetkom, aj keď bol tento nadobudnutý v súlade s formálnou spravodlivosťou.

Takýto pohľad je možné nájsť v prácach Jamesa Griffina (J. Griffin: *Well-Being*, 1986:288)

a Joela Feinberga (J. Feinberg: *Harm to Others*, 1984:14). Tento pohľad by sme mohli označiť ako teóriu spoločných statkov. Táto teória hovorí, že ten, kto nadobudne väčší majetok ako iní, využíva spoločné statky častejšie ako iní členovia spoločenstva. Preto je správne a primerané iných kompen佐vať za toto nadmerné využívanie a tým dosahovať správne rozdeľovanie statkov na trhu. Okrem toho, keďže žiadna trhová transakcia neprebehne bez čiastočného využitia spoločných statkov, každé nekorigované rozdeľovanie statkov na trhu je nespravodlivé napriek tomu, že aktéri na trhu, ktorí sú zainteresovaní na produkcií týchto statkov, spĺňajú pravidlá formálnej spravodlivosti.

Ak je táto argumentácia správna, tak by mohla tvoriť solídny základ pre väznej námietku k téze, že spravodlivosť by mohla byť dosiahnutá bez prerozdeľovania vyprodukovaných statkov. Avšak, vnímanie spoločných statkov (vzájomne si konkurujúce statky, angl. common-pool goods) akoby boli klubovými statkami (nerivalitné spoplatnitelne statky, angl. club goods resp. toll goods) má väzny nedostatok, pokial ide o samotnú podstatu spoločných statkov. Predpoklad, že spoločné statky patria všetkým, je chybň. Nie sú výsledkom plánu alebo úmyslov svojich pôvodcov, ako je to v prípade klubových statkov. Spoločné statky sú vytvárané spontánne. Sú pozitívou externalitou predtým zrealizovaných ľudských konaní alebo transakcií, ktoré boli uhradené, ktorých vykonanie bolo nezíšné alebo z nich nevypĺňa žiadny majetkový nárok.

Autor je profesor filozofie na Universität Trier a profesor filozofie a ekonómie na SMC University, Viedeň. Na pozvanie KI prednáša dňa 19. novembra 2012 v Bratislave v rámci cyklu CEQLS.

Preložil Svetozár Gavora, spolupracovník KI.

IT'S DEMOGRAPHY, STUPID

Michal Novota

Vyzeralo to na epický súboj. V tábore demokratov aj republikánov končila kampaň dôsledným vyžmýkaním každej kvapky emócie. Potom nastal stret s realitou, tvrdé vtryzievania a opica, z ktorej sa budú republikáni dostávať ešte veľmi dlho.

V utorok 6. novembra 2012 ráno Barack Obama v štáte Iowa so slzami v očiach elektrizoval stúpencov a pod heslom *Forward* očakával svoj druhý príchod. Mitt Romney v Colorade elektrizoval reliktiu americkej vlajky, ktorá prežila tragickej rozpad raketo-plánu Challenger krátko po štarte v roku 1986. Keď ju našli neporušenú v troskách, vrátili ju skautom, ktorí ju chceli vyslať do vesmíru. Symbolické pre kandidáta, ktorý vytiahol do boja s heslom *Believe in America*. Približne 60 percent voličov prichádzajúcich do voľebných miestností v klúčových štátach označilo upadajúcu ekonomiku ako dôvod, prečo voliť. Zdalo sa, že to bude ďalšia volebná noc, ktorej víťaza určí poverstný Clintonov slogan "It's economy, stupid."

V stredu 7. novembra 2012 prišiel stret s realitou. Prezident Barack Obama s vice-prezidentom Joe Bidenom obhájili svoj druhý mandát s komfortnou väčšinou 332 hlasov voliteľov proti 208 hlasom pre Mitta Romneym a jeho spolkandidáta Paula Ryana. V ľudovom hlasovaní to pre úradujúceho prezidenta tak komfortne nedopadlo. Republikána porazil len o približne tri milióny hlasov.

Optimizmus po primárkach a dravosť Ryan

Začiatkom roka 2012 všetko vyzeralo inak. Z primárok vyšiel Romney plný optimizmu, aj keď v ústach zostala pachut republikánov rozdelených na umierňenosť pragmatikov a skalních prívŕžencov Tea Party. Neistotu dodávalo, že sa Romney v klúčových kulturno-etických otázkach vykŕúcal. A tiež, že kontroverzný program reformy zdravotníctva Obamacare inšpiroval Romney vlastným experimentom v štáte Massachusetts. Stavil radšej na istotu a svoje nedostatky vykompenzoval nomináciou vychádzajúcej hviezdy konzervatívneho neba – energického Paula Ryana – za viceprezidenta.

Američania bez ohľadu na politickú príslušnosť považovali vyhliadky krajiny za negatívne a dôvera v Baracka Obamu padala rýchlejšie ako Felix Baumgartner zo stratosféry. Metaforou dňa sa stal otrhaný, zimou a daždom vyblednutý ikonický portrét Obamu s prázdnymi sľubmi nádeje a zmeny z roku 2008. Deficit, metastázujući štedrými verejnými výdavkami Obamovej administratívy, nabral tretiu kozmickú rýchlosť. Nezamestnanosť sa vyšplhala nad 8 percent, denne pribúdali slzávے príbehy o bankrotoch malých rodinných firiem. Už to viac nebola optimistická Amerika, ktorá každé ráno vzytyčovala vlajku na predomí ako v Reaganevých časoch. A nádej na oživenie? V nedohľadne.

Romney a Ryan postavili svoju kampaň na prísľube ekonomickej oživenia cez daňové úľavy pre motor amerického sna – malé a stredne veľké firmy tvoriace pracovné mies-

ta. Sľúbili nekompromisné vyčistenie rozpočtového chlieva a postupný prechod do vyrovnaného rozpočtu. Obama mohli citovať uveriteľné referencie. Ryan povest rozpočtového dravca v Kongrese. Romney tvorbu tisícov pracovných miest v korporátnej kariére, resuscitáciu skrachovanej zimnej olympiády v Salt Lake City a vyrovnaný rozpočet v štáte Massachusetts, kde bol v minulosti guvernér. Sebavedome mohol prehlašať, že nebude len prvý veliteľ, ale aj prvý manažér, ktorý v prípade potreby vie upieť dohodu s demokratmi.

Sandy & Obama vs. Romney

Napriek nelichotivým náladám Obama nad Romneym v prieskumoch počas celého roka viedol. V októbri prišiel prvý televízny duel a Romney z neistých vôd vylovil prekvapujúci comeback. Úradujúci prezident dosadal na frak ako politický zelenáč. V ekonomických otázkach bol zatlačený hlboko do defenzív. Aj keď v ďalších dvoch debatách Obama skóroval, Romney dokázal presvedčiť nedôverčivú americkú verejnosť, že je predsa len celkom sympathetic prezidentský formát. Nechýbalo veľa a televízna debata mohla rozhodnúť volby. Podobne ako v prípade opáleného Johna Kennedyho a unaveného Richarda Nixona v roku 1960.

Ak republikáni nechcú skončiť ako strana vymierajúcich voličov, budú si musieť nájsť cestu k hispánskej komunite

Mesiac pred volbami sa šance oboch kandidátov v prieskumoch vyrovnali a Obama znervóznel. Vytiahol ľahší kaliber. V rozhodujúcich štátoch zaplavila obrazovky domácností invázia negatívnej kampane. Ani najmenší Romneyho a Ryanov prešľap neostal bez povšimnutia. Od júna do októbra bolo až 62,9 percenta vysielaných kampaňových spotov negatívne útočiacich na osobnosť kandidáta. Oproti roku 2008 negatívna kampaň narásťa takmer o polovicu.

Niekoľko dní pred volbami zasiahol východné pobrežie hurikán Sandy, ktorého silné vetry nedali spať miliónom obyvateľov a z plachiet Mitta Romneym vyfúkli aj posledný vánok. Prezident Obama dostal príležitosť vyniknúť ako líder. A v kontraste s nezvládnutým krízovým manažmentom v prípade hurikánu Katrina u predchodcu Georga Busha tak aj vyzeral. Romney a jeho lietajúci cirkus v klúčovom čase ostal na vedľajšej kolajji. Posledný kliniec do rakvy pridal populárny republikánsky guvernér hurikánom postihnutého štátu New Jersey Chris Christie, ktorý pod tlakom emócií z katastrofy nepriamo podporil Obamu.

Vítazná demografická koalícia

Republikáni stavili na posledné eso v rukáve. Nádej, že sa im podarí cez dobre koor-

dinovanú operáciu zmobilizovať čo najviac nespokojných a nerozhodnutých Američanov počúvajúcich na potrebu ekonomickej oživenia. Tento sen sa zhmotnenia nedočkal. Volby nerozhodla mobilizácia, ani chradnúca ekonomika, ani hurikán Sandy. Do miestnosti prišlo menej voličov ako v roku 2008. Baracka Obamu do Bieleho domu vrátila demografická koalícia favorizujúca demokratov.

Skladba Obamových voličov sa od roku 2008 nezmenila. Hispánici, Afroameričania, Aziati, mladí ľudia a vzdelané ženy prišli znova. Ich počet však narásol a naklonil misku vám pre Obamu. Od roku 2008 pribudlo 10 miliónov registrovaných voličov. Väčšinou mladých Hispáncov, ktorí v rozhodujúcich štátoch podržali stranu Obamovi. K urnám prišlo len o percento viac afroamerických voličov, rovnaký náras zaznamenala kategória mladých ľudí. O tri percentá narásol podiel nízkopríjmových voličov, ktorí takmer do nohy hlasovali za Obamu. Tesné, ale klúčové rozdiely.

Republikánske voličské skupiny naopak poklesli. Kým v roku 1992 bieli voliči tvorili 87 percent elektorátu, v roku 2008 to bolo už len 74 percent a v týchto voľbách o ďalšie dve percentá menej. Republikáni majú vážny problém. Ak nechcú skončiť ako strana vymierajúcich voličov koncentrovaných na juhu, v malých mestách a vidieckych oblastiach, budú si musieť nájsť cestu k rastúcej hispánskej komunite. A zmobilizovať náboženskú pravicu, do ktorej teraz márne vkladali nádeje. Nemá zmysel opúštať stredopravé hodnoty, lebo ich zdiela väčšina Američanov. Republikáni potrebujú nájsť spôsob, ako tieto hodnoty dekódovať pre nové demografické skupiny.

Nové nádeje

Kuvičie hlasy hovoria, že oblúbený republikánsky senátor a príslušník hispánskej menšiny Marco Rubio by ako kandidát na viceprezidenta pre Romneym vybojoval nielen Floridu. Pravda, teraz predstavuje skôr maják nádeje do budúcnosti. Aj keď to v mediálnom ošíali z Obamovho znovuzvolenia zaniklo, republikáni predsa len uhájili nejeden triumf. Okrem atraktívnych guvernérskych stoličiek si v snemovni reprezentantov vybojovali tesnú väčšinu, ktorá môže slúžiť ako štartovacia rampa pre nové nádeje. A tiež ako záchranný val pred demokratmi kontrolovaným senátom a administratívou prezidenta Obamu.

Obama sa nechal v euforickom zápale po znovuzvolení počuť, že "to najlepšie je ešte len pred nami." Keďže ďalší mandát obhájiť nepotrebuje, môže bez rizika skúsiť presadiť aj tie najnaivnejšie sociálno-inžinierske útopie. Alebo snáď zvolí bezpečnejšiu cestu pokračovania plíživého rastu dusiacich chápadiel vlády, ktoré jeho ideoví poradcovia Richard Thaler a Cass Sunstein eufemisticky nazývajú libertariánsky paternalizmus?

Každopádne, účet zaplatí celý západný svet.

Autor je strategy planner v MARK BBDO a spolupracovník Kl.

AUDIT VEREJNEJ SPRÁVY

Dušan Sloboda

O audite verejnej správy sa na Slovensku v posledných rokoch oveľa viac hovorí, než koná. Bola tu snaha Radičovej vlády vykonať audit ministerstiev, snaha ministra vnútra Lipšica analyzovať činnosť samosprávy či snaha šéfa úradu vlády Nižňanského redukovať kapacity ubytovacích zariadení ministerstiev. Všetky tie dobré zámery skončili nezdarom v realizácii. A je odvodnená obava, že chystané audity sa ani počas aktuálnej ESOvlády nestanú novou metlou pre tak potrebný poriadok v kompetenciach a financovaní verejnej správy.

Jedna z definícií hovorí, že „audit je systematické a nezávislé skúmanie, ktorého cieľom je stanoviť, či činnosti v určenej oblasti a s ním spojené výsledky sú v súlade s plánovanými zámermi a či sa tieto zámeri realizujú efektívne a sú vhodné pre dosiahnutie cieľov.“ Pôvod slova je v latinskom audire – teda počúvať, čo vychádza z dávnej minulosti, kedy boli výsledky hospodárenia kontrolujúcim orgánom čítané.

Normálny subjekt (teda skôr subjekt neverejného sektora) si necháva spracovať audit preto, lebo má záujem preveriť a zlepšiť procesy, zefektívniť fungovanie, zracionalizovať organizáciu, mať spätnú väzbu. Naproti tomu, verejný subjekt si necháva spracovať audit zväčša z iných pohnutok – lebo musí – lebo to určuje zákon, lebo to vyžaduje Európska únia, lebo to od neho chce vláda alebo preto, lebo dotyčná politická reprezentácia zadaním zákazky vypracovať nejaký ten neškodný audit spriatelenej firme nemá čo stratiť, naopak.

Vládne autoaudity

Ako to vyzerá, keď sa vláda rozhodne požadovať od ministerstiev, aby vykonalí audit, sme boli i neboli svedkami počas Radičovej vlády. Tá v rámci deklarovanej snahy znížovať výdavky vo verejnej správe začala s étosom konáť symbolicky na zasadnutí dňa 17. novembra 2010, kedy schválila materiál, v ktorom sa tvrdí, že „je potrebné dôsledne zanalyzovať činnosti, ktoré vykonávajú ministerstvá a ostatné verejné inštitúcie a zvážiť, ktoré z nich je skutočne potrebné vykonávať i nadalej. Aktivity, ktoré dokáže efektívnejšie vykonávať sú-kromný sektor, by mali byť vylúčené z pôsobnosti verejných inštitúcií. A to rovnako platí aj o činnostach, ktoré sú celkom zbytočné alebo o činnostach, ktorých náklady sú neadekvátnie vysoké ich prínosom. Výsledkom analýzy by mal byť aj návrh na inštitucionálne zmeny – rušenie alebo zlučovanie rôznych typov verejných organizácií. Niektoré z nich je možné odštátniť, iné aj úplne zrušiť.“

Dobrý zámer však skončil s mizernými výsledkami. Nielenže nedošlo k prehodnoteniu činností vykonávaných štátom, k ich redukcii a súvisiacemu rušeniu organizácií pôsobiacich v rámci verejnej správy. Analýzy, ktoré ministerstvá vypracovali, nakoniec boli vypustené v marci 2011 z programu vlády. Možno preto, že by boli len na hanbu, keďže ministerstvá v nich pojednávali viac o zdovodňovaní nevyhnutnosti „ponechať rozsah vykonávaných činností bez zmien,“ než o rušení

a zlučovaní organizácií. Vo väčšine prípadov „analýzy“ o sebe spracovávali samotné dotknuté organizácie, a pochopiteľne skôr než návrhy na úspory preváldali litánie o vlastnej nenahraditeľnosti. Odpoved na otázku, či vôbec čo i len jediný z oných výstupov splňal definíciu auditu, je záporná. Niet sa však čomu diviť – keď chce vláda zrušiť príspevkové a rozpočtové organizácie, prečo to robí tak, že sa pýta priamo dotknutých, ktorí končatinu by si nechali odseknúť? No pochopiteľne, že žiadnu, ved' tak by reagoval každý z nás. Nehovoríme tu však o ľudských bytosťach s jedným párom rúk a nôh, ale o chápadlách chobotníc a dlhom rade nôh stonoziek.

Samosprávni ignoranti

Ako to vyzerá, keď chce ministerstvo vnútra realizovať audit činností a efektívnosti verejnej správy na základe dát od samospráv, sme mali i nemali možnosť vidieť taktiež počas Radičovej vlády. Lipšicovo ministerstvo vnútra muselo v roku 2011 skonštatovať, že „z celkového počtu 2 887 obcí, 17 mestských častí hlavného mesta Bratislavu, 22 mestských častí mesta Košice a 8 samosprávnych krajov podklady do analýzy poskytlo 203 obcí a mestských častí a 4 samosprávne kraje, čo predstavuje približne 7 -percentnú návratnosť podkladov od obcí a mestských častí a 50-percentnú návratnosť podkladov od samosprávnych krajov.“

Audity verejnej správy bez kontinuálneho zverejňovania dát verejnou správou sú märne

Ba čo viac, okrem toho, že samosprávy ignorovali žiadosť ministerstva o dodanie informácií, nešlo len o fiasco k kvantitatívneho, ale rovnako i kvalitatívneho pohľadu. Ministerstvo sa tiež postažovalo, že „podklady poskytnuté orgánmi územnej samosprávy na úrovni obcí a samosprávnych krajov nie sú na požadovannej úrovni, majú nízku výpovednú hodnotu a neposkytujú ucelený prehľad“. Lipšicov materiál skončil rovnako ako vládne „audity“ – vláda ho nakoniec ani len neprerokovala.

Nostalgia za dobou ROH

Ako to vyzerá, keď chce vláda robiť audit dubioύného majetku, sme zažili v roku 2011 na príklade návrhu na redukciu účelových zariadení v správe ministerstiev z dielne vtedajšieho šéfa úradu vlády Viktora Nižňanského. Možno sa vám to bude zdať neuveriteľné, ale v správe ministerstiev sa nachádzajú školiace zariadenia, hotely, kúpeľné zariadenia, rehabilitačné zariadenia, rekreačné zariadenia, ale aj chaty, ubytovne, účelové zariadenia, inšpekčné izby a ďalšie, pričom mnohé z nich nie sú využiteľné pre potreby iných.

Z onej správy pre vládu vyplynulo, že „z celkového počtu 322 (!) zariadení (v ktorých

je 9 158 lôžok rôzneho typu a kapacita rokovacích priestorov je skoro 12 000 stoličiek) si ministerstvá chčú nadalej ponechať v správe 262 zariadení a len 60 zariadení bolo vytipovaných takých, ktoré sú ministerstvá ochotné oželiť a je možné považovať ich za prebytočné (váčšinu „zariadení“ tvoria chaty a ubytovne). Mnohé z týchto zariadení plnia podľa ministerstiev „sociálny“ program – sú využívané zamestnancami rezortov. Daňovníci tak dotujú úradníkom dovolenky za ľudové ceny v štátnych chatách. Darmo, mnohí ešte stále počítajú nostalgiu za časmi, keď malo ROH predsa len väčšiu silu, ako dnešné odbory vo verejnej správe.

Čo chcieť od auditu?

Uvádzané príklady majú spoločné to, že ide o audity (alebo skôr „audity“) bez koncovky. Popísat stav vecí vo verejnej správe je dôležité, ak sa navrhnu i riešenia, ešte lepšie, ale ak to všetko ostane len na papieri, tak vyvstáva otázka: načo to všetko vlastne?

Treba si načrtiť, čo by audit verejnej správy mal obsahovať (ale zrejmé tak skoro obsahovať nebude):

1) audit kompetencí – čo je úlohou štátu a čo nie, čo z tých úloh presunúť na samosprávu a do čoho by sa ani štát ani samospráva občanom staráť nemuseli,

2) procesný audit a stanovenie ceny za výkony všade tam, kde je to možné, koniec prezamestnanosti a zlepšenie ohodnotenia tých úradníkov, ktorí ostanú v systéme nazaj drieť,

3) súpis všetkých možných a nemožných plánov, koncepcii, stratégii a programov, ktoré si verejná správa duplicitne vymýšla a mární tak čas a peniaze – to papierové plánovanie treba zredukovať,

4) návrhy na redukciu organizácií i orgánov verejnej správy – nielen zníženie ich počtu zlúčením do mamutích organizácií a premaľovanie tabúľ bez redukcie vykonávaných činností,

5) návrhy na redukciu domáceho i európskeho legislatívneho rámca.

Ako to vyzerá, keď vláda v uznesení povie, že si dáva termín na vykonanie auditu verejnej správy, lebo ju o to parlament žiada, sme mali možnosť zažiť tento rok. Termín sa z pôvodne určeného júla 2012 posunul o celý rok. Vláda ako zadávateľ nie je schopná ani len stanoviť termín tak, aby bol pre ňu vykonateľný. Ako asi taký „schopný“ zadávateľ naloží s výsledkami auditu? Dozvieme sa čoskoro. Jedno je však zrejmé už dnes – akékolvek audity verejnej správy bez transparentného kontinuálneho analytického zverejňovania dát verejnou správou ostanú len märnením času a peňazí. Portál data.gov.sk je zatiaľ takmer bez obsahu. Nutne potrebujeme otvorený portál Datacentra umožňujúci benchmarking samospráv i orgánov štátu.

Autor je analytik KI.

FESTIVAL NEMOCI TRETEJ MOCI

Ondrej Dostál

Kúpeľné mestečko Trenčianske Teplice je milovníkom filmu známe ako miesto každoročného konania filmového festivalu. Ľudia so záujmom o veci verejné si ho zasa spájajú s penziónom Elektra, v ktorom trávi svoju politickú jesennú a užíva si plody svojej dlhorocnej „poctivej“ práce Vladimír Mečiar. A obom kategóriám sa odteraz môže spájať aj s tým, že polícia v Trenčianskych Tepliciach trestne stíha režiséru Zuzanu Piussi za natočenie kritického dokumentárneho filmu o pomeroch v slovenskom súdnictve. O súdnictve, ktorého tvárou sa stal Štefan Harabin, človek a nominant – aká to náhoda – už spomínaného majítela Elektry.

Film Nemoc tretej moci sa okrem iného zaobera aj prípadom sudkyne Okresného súdu Bratislava I. Marty Laukovej, ktorá na jar 2009 pri rozhodovaní o väzbe člena medzinárodného prevádzka gangu odmietla pokus predsedníčky súdu Gabriely Buľubášovej ovplyvniť ju v prospech jeho prepustenia. V dôsledku toho začala byť zo strany vedenia súdu šikanovaná. Šikanovanie pokračovalo, aj keď väzne ochorela a v septembri 2009 sa stala dlhodobo práčeneschopnou. Helena Kožíková ako nová predsedníčka Okresného súdu Bratislava I. navrhla Súdnej rade SR, aby Marte Laukovej zastavila vyplácanie príplatkov k náhrade príjmu a k nemocenskému pre účelovú práčeneschopnosť. A to súdna rada v máji 2010 urobila. V júli 2010 údajne účelovo práčeneschopná Marta Lauková zomrela. V roku 2011 bola in memoriam ocenána „za odvahu pri presadzovaní súdcovskej nezávislosti napriek politickému tlaku a osobnému šikanovaniu“ cenou Biela vrana, ktorú udeľuje Aliancia Fair-play a Via Iuris. Cenu za ňu prevzala jej dcéra Zuzana.

Na konci filmu sa Zuzana Lauková stretáva a rozpráva so sudkyňou Helenou Kožíkovou. Asi by sa veľmi ľahko hľadal výrečnejší obraz zúfalého stavu

slovenského súdnictva ako zúfalý výraz Zuzany Laukovej po absolvovaní toho stretnutia. A práve za natočenie tohto rozhovoru teraz Zuzana Piussi čelí hrozbe trestného stíhania. Polícia ju podoznáva zo spáchania trestného činu porušenie dôvernosti ústneho prejavu a iného prejavu osobnej povahy podľa § 377 Trestného zákona.

Kedže trestné stíhanie považujem za absurdné, rozhodol som sa Zuzanu Piussi podporiť. Napísal som článok, v ktorom som uviedol, že jej konanie schvalujem a ju za tento čin vychvalujem. A tým som sa sám dopustil trestného činu schvaľovania trestného činu podľa § 338 Trestného zákona. Teda za predpokladu, že trestný čin spáchala Zuzana Piussi svojím filmom. Som presvedčený, že nespáchala, ale pri slovenských súdoch človek nikdy nevie. Stačí si pozrieť Nemoc tretej moci.

Podľa § 338 ods. 1 Trestného zákona „Kto verejne schvaľuje trestný čin alebo verejne vychvaluje pre trestný čin jeho páchatela, potrestá sa odňatiom slobody až na jeden rok.“ Ja som to riskol. Keď zavrú Piussi, budú musieť aj mňa. A aby som to orgánom činným v trestnom konaní nesťažoval, tak som rovno na políciu v Trenčianskych Tepliciach poslal podnet na svoje trestné stíhanie a upozornil ich, že pokial budú pokračovať v trestnom stíhaní Zuzany Piussi, mali by začať trestne stíhať aj mňa. A všetkých ostatných, ktorí sa verejne prihlásia k tomu, že konanie Zuzany Piussi schvalujú. A nie je nás až tak málo.

Autor je predsedom Občianskej konzervatívnej strany a v rokoch 2010-2012 bol podpredsedom Výboru NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny. Písané pre kinema.sk a Konzervativne listy.

UDIALO SA:

1) V dňoch 4. - 5. októbra 2012 Nadácia F. A. Hayeka Bratislava v spolupráci s Friedrich Naumann Stiftung a v partnerstve s KI organizovala v Bratislave medzinárodnú odbornú konferenciu **Globálne fórum o rovnej dani**. Jedným z panelistov bol i riaditeľ KI Peter Gonda. Hlavným rečníkom bol Alvin Rabushka z Hoover Institution na Stanford University (USA). Viac, vrátane videozáznamu, na webstránke KI v sekcií KI KONFERENCIE.

2) Dňa 9. októbra 2012 bola zverejnená **výzva na objasnenie pôvodu telí vystavovaných v rámci The Human Body Exhibition**, jedným zo signatárov je i analytik KI Ivan Kuhn. Sú vážne pochybnosti o pôvode telí, ktoré sú súčasťou výstavy The Human Body Exhibition v Bratislave. Vystavované telá podľa uvedených správ môžu patriť ku zraniteľným skupinám v Číne - disidentom, politickým väzňom a praktizujúcim Falun Gongu. Viac na webstránke KI v sekcií KI INFORMUJE.

3) Dňa 11. októbra 2012 bolo v rámci projektu **Hodnotenie samosprávnych opatrení (HSO)**, ktorý realizuje Centrum pre hospodársky rozvoj (CPhR), zverejnené hodnotenie za obdobie júl – september 2012. Jedným z hodnotiteľov je i analytik KI Dušan Sloboda. Viac na webstránke KI v sekcií KI INFORMUJE.

4) Dňa 18. októbra 2012 Týždenník TREND organizoval v Bratislave v Kempinski Hotel River Park Bratislava Business Brunch na tému **Audit verejnej správy**. Jedným z pa-

nelistov bol i analytik KI Dušan Sloboda. Viac na webstránke KI v sekcií KI INFORMUJE.

5) V októbri 2012 sa z okruhu ľudí KI v médiách nielen k aktuálnym tématam vyjadrovali: Ivan Kuhn a Dušan Sloboda. Viac nájdete na www.konzervativizmus.sk v sekciách ČLÁNKY, ROZHOVORY, KI KOMENTUJE, AUDIO/VIDEO KI a BLOGY.

ĎAKUJEME ZA PODPORU:

Konzervativne listy vychádzajú i vďaka podpore spoločnosti TRIM Broker.

TRIM BROKER

**KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNIKA
M. R. S T E F A N I K
C O N S E R V A T I V E
I N S T I T U T E**

KP KLUB PODPOROVATEĽOV
KI KONZERVATÍVNEHO INŠTITÚTU
M. R. ŠTEFÁNIKA

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika (KI) nevydáva len Konzervativne listy. Organizujeme ročne mnoho konferencií, diskusií, konzervatívnych klubov a prednášok. Každočoréne udeľujeme najprestižnejšie literárne ocenenie na Slovensku – Cenu Dominika Tatarku. Publikujeme desiatky analytickej výstupov. Všetky, vrátane videozáznamov z akcií KI, nájdete na pravidelne aktualizovanej webstránke KI.

Napriek doterajším aktivitám a dosiahnutým výsledkom sme na hranici finančnej udržateľnosti. Založili sme preto Klub podporovateľov Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika (KPKI). Cieľom je získať súkromné zdroje na pokračovanie a rozvinutie našich aktivít a vytvoriť komunitu hodnotovo blízkych ľudí, s ktorými môžeme spoľočne zdieľať, efektívnejšie presadzovať a brániť tradičné a historicky overené hodnoty. Členom KPKI sa môže stať každý, kto podporí KI ročným príspevkom vo výške minimálne 30 eur a vyplní kontaktný formulár.

Viac informácií o možnostiach podpory nájdete na webstránke KI na adrese www.konzervativizmus.sk v sekcií PODPORTE NÁS.

Ďakujeme!